

Krakowskie KONFIGURACJE

„Krakowskie Spotkania Artystyczne 2017 – KONFIGURACJE. Malarstwo Rzeźba Rysunek” to projekt, którego pomysłodawcą i realizatorem jest Zarząd Związku Polskich Artystów Plastyków Okręgu Krakowskiego. Głównym jego założeniem jest promocja krakowskich artystów w możliwie jak najszerzej skali, poprzez ukazanie możliwości i zakresu działań współczesnych rodzimych twórców, dla których miasto Kraków jest lub było domem i miejscem aktywności zawodowej.

Projekt posiada charakter kompleksowy i spójną koncepcję prezentacji podjętych zagadnień. Propaguje postawy oparte na świadomości tożsamości kulturowej i dojrzałości zawodowej oraz doświadczeniu wynikającym z ciągłości wykonywanej pracy twórczej. Prezentując potencjał rodzimych artystów i ich kreatywne postawy zamierza przedstawić Kraków, jako jeden z najważniejszych ośrodków artystycznych Polski i Europy, a twórców z nim związanych, jako godnych przedstawicieli sztuki drugiej połowy XX i początków XXI wieku.

Punktem wyjścia pomysłu zorganizowania imprezy o tak obszernym charakterze były owiane sławą, cykliczne (aczkolwiek nieco już zapomnianych) wystawy z ponad 40 lat wstecz - „Rzeźba Roku” i „Spotkania Krakowskie”, kiedy to członkowie ZPAP OK organizowali lub współorganizowali pokazy aktualnej sztuki, będące znaczącymi wydarzeniami w skali nie tylko naszego miasta, ale i całego kraju. Drzemiący w naszym stowarzyszeniu potencjał twórczy w połączeniu z odwagą i determinacją wynikającą z sytuacji politycznej ówczesnych lat spowodował, że potrzeba zaistnienia oraz aspiracje pomysłodawców realizowały się w corocznych pokazach ambitnych, współczesnych prac rzeźbiarskich, malarskich, tkackich czy rysunkowych. Wystawy te miały równocześnie silny wpływ na integrację środowiska i rozwój twórczych ambicji jego członków, a poziom prezentowanych dzieł świadczył o wysokiej świadomości ich autorów, ciągłym rozwoju i twórczej rywalizacji.

Obecna impreza, odwołująca się do historycznych już starań naszych starszych kolegów, miała z jednej strony przypomnieć sylwetki ówczesnych uczestników wystaw, z drugiej zaś, poprzez prezentację dorobku kolejnych pokoleń, uwidocznic skalę wciąż trwającej ciągłości sztuki na najwyższym, światowym poziomie, w wymiarze zarówno klasycznym, jak i interdyscyplinarnym. Być może, będzie to pomocne w uchwyceniu podobieństw i różnic w postawach artystycznych, wynikających z wciąż zmieniających się trendów w sztuce światowej i w określeniu obszaru posilkowania się we współczesnych kreacjach tradycjami mistrzów.

Oprócz powyższego, ważnymi jej czynnikami są: wyróżnienie znaczenia klasycznych dyscyplin sztuk plastycznych w wymiarze kierunków i trendów charakterystycznych dla teraźniejszości, zaznaczenie indywidualnych koncepcji interpretacyjnych rzeczy i zjawisk w świecie i rzeczywistości, w której żyjemy, prezentacja nowatorskich dokonań i pomysłów oraz zapoznanie odbiorców z ciekawymi kreacjami, mającymi wpływ na kształtowanie się wizerunku współczesnej sztuki, w wymiarze nie tylko krakowskim, ale ogólnopolskim i światowym.

Oczywiście wszystko te wymienione założenia mają charakter przekrojowy i, można powiedzieć, poglądowy, ze względu na liczne ograniczenia wynikające z niezależnych od organizatorów imprezy przyczyn. Niezaprzeczalnie jednak, mnogość wystaw i prezentowanych artystów stała się przyczynkiem do pewnej formy podsumowania tego, co w Krakowie w sztukach pięknych objętych tytułowymi dyscyplinami, się dzieje. Może stała się również pretekstem do podjęcia prób charakterystyki oblicza środowiska, jednego

z najważniejszych artystycznie miast Polski oraz bodźcem do głębszych analiz i krytyk zarówno zbiorczo prezentowanej sztuki i jej kondycji, jak i zaistniałych w niej indywidualnych osobowości.

Podejmując się tego trudnego zadania, doskonale zdawaliśmy sobie sprawę z wielkiego ryzyka, jakie na siebie nakładamy. Obawy budziły nie tylko niespotykana dotąd rozległość działań, wielość wystaw i ilość ich uczestników, ale również wszelkie sprawy organizacyjne oraz decyzje logistyczne: określenie pola eksploracji, ustanowienie kierunków głównych koncepcji i związanych z nimi wyborów i doborów, charakter poszczególnych pokazów... Pomysł stworzenia przez stowarzyszenie twórcze o niewielkich możliwościach imprezy, będącej „świętem krakowskich artystów”, którzy przez jeden miesiąc roku zdominują miasto, był decyzją brawurową i szaloną, ale bez takich decyzji nie ma możliwości wyjścia poza utarte schematy i bezpiecznie zachowawcze postawy.

Nie bez powodu na hasło przewodnie „Krakowskich Spotkań Artystycznych 2017” został wybrany termin KONFIGURACJE. Posiada on szeroki zakres interpretacyjny oraz rozległe spektrum możliwości realizacyjnych poszczególnych elementów projektu, dopuszczając różnorodność zestawień wynikających z koncepcyjnych założeń, które pod wpływem celowych decyzji mogą ulec zmianie na inne, równie trafne

i jednoznaczne. Konfiguracje aranżacyjne... ale przede wszystkim konfiguracje stylów, postaw artystycznych, języków wypowiedzi, siły przekazu... Podobieństwa i różnice, „racje” przedstawianych „figur” żyjące własnym życiem, na tyle, na ile artystyczna wizja twórcy uzasadnia ich istnienie, a ekspozycyjna konfiguracja podkreśla ich moc...

Kilkakrotnie spotkałam się z zarzutem, że nasza impreza zawężona jest do trzech dyscyplin sztuki, że zauważalny będzie brak w niej pozostałych. Uważam jednak, że zastrzeżenia te łatwo odeprzeć prostymi i oczywistymi argumentami, które poniżej, w wielkim skrócie, nakreślę.

Pierwszym z nich jest wyjściowa koncepcja projektu, który zawsze ograniczony być musi konkretnymi ramami, w tym przypadku ideą prezentacji dziedzin klasycznych, można powiedzieć – pierwotnych, na bazie których powstały i rozwinęły się kolejne, współczesne nam dyscypliny. Drugim – odwołanie się do „Rzeźb Roku” i „Krakowskich Spotkań”, w których główny nacisk położony był na rzeźbę i malarstwo; później dopiero pojawiły się inne stylizacje. Kolejnym - fizyczna niemożność nachylenia się nad całokształtem dokonań krakowskich twórców - dobór prezentowanych artystów uległby znacznemu ograniczeniu; przy tak wielkiej mnogości czynnych twórców Krakowa bardzo trudna byłaby selekcja i zredukowanie uczestników wystaw wyłącznie do niewielkich grup przedstawicieli danej dziedziny twórczości. Oczywiście, wspaniałe byłoby zorganizowanie rodzimego festiwalu sztuki obejmującego wszelki pola artystycznej aktywności i być może kiedyś tak się stanie jednak, póki co, nasze lipcowe, tegoroczne świętowanie, obejmujące tzw. „sztukę czystą” powinno okazać się satysfakcjonujące i w przekonujący sposób uzasadnić swe zaistnienie.

W „Krakowskich Spotkaniach Artystycznych 2017 – KONFIGURACJE” bardzo ważna jest obecność rzeźby i rysunku. Na temat tej pierwszej dużo się mówi, ale mało z tego wynika. Zbyt rzadko odbywają się jej prezentacje, zbyt słabo znani są szerokiej publiczności jej przedstawiciele. Tak naprawdę, wiedza na temat krakowskiej rzeźby zawęża się w znacznym stopniu do kręgów akademickich i nawet wśród historyków sztuki i krytyków niewielu potrafiłoby przeprowadzić rzetelną analizę tej najstarszej, sięgającej prehistorii, artystycznej działalności człowieka, w odniesieniu do naszych rzeźbiarzy przełomu XX i XXI wieku. Zauważalny jest i coraz częściej komentowany niedostatek rzeźby: niewielka ilość dobrych, nowoczesnie projektowanych pomników, znikoma obecność obiektów rzeźbiarskich w przestrzeni miasta, bardzo niska świadomość społeczna w tej materii... Promocja rzeźby jest konieczna, a możliwość zapoznania publiczności z jej „owocami”, niezbędną i miejmy nadzieję, że nasze wystawy w pewnym stopniu przyczynią się do tego. Podobnie, a może jeszcze gorzej, ma się kwestia rysunku. W Krakowie jest on prawie niezauważalny, pomimo że wielu profesjonalnych twórców nim się zajmuje prezentując swe prace na wystawach i festiwalach w Polsce i na całym świecie. Dość popularne pokazy szkicowników w postaci spontanicznych zapisków lub obecność rysunków będących dopełnieniem wystaw malarstwa lub rzeźby, w żadnym względzie nie wyczerpują wiedzy na temat rysunku, jako autonomicznej dziedziny sztuki. Tymczasem, dla wielu twórców technika rysunkowa są ważną, a bywa że podstawową płaszczyzną wypowiedzi, która z niewiadomych powodów traktowana jest często jako ostatniejsza w stosunku do innych form kreacji.

Tegoroczne „Krakowskie Spotkania Artystyczne 2017 – KONFIGURACJE. Malarstwo Rzeźba Rysunek” to zaledwie zarys tego, czym możemy się poszczycić. Ale zarys zaakcentowany mocną, wyrazistą kreską, która bez względu na cokolwiek, powinna zostać zachowana w pamięci dzięki idei, mającej na celu konsolidację środowiska, ukazanie jego siły i powagi poprzez prezentację wielości tworzących go niepowtarzalnych osobowości i rozległość propozycji...

Cieszy bardzo, że ten unikatowy i ryzykowny z wielu względów projekt spotkał się z akceptacją nie tylko samych artystów, ale i krakowskich przedstawicieli kultury wszelkich szczebli. Uczestniczy w nim ok. 300 osób, wystawy główne, organizowane przez ZPAP Okręg Krakowski obejmują prestiżowe galerie i przestrzeń miejską, w 30 prywatnych galeriach i salach wystawienniczych muzeów i instytucji kultury odbędą się wystawy towarzyszące, prezentujące od maja do września br. indywidualne, bądź zbiorowe pokazy rodzimych twórców.

Ta wielka, artystyczna „manifestacja” nie mogłaby zostać zrealizowana bez finansowego wsparcia Gminy Miejskiej Kraków i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za które bardzo serdecznie dziękuję. Wsparcie to jest wyrazem dobrej woli i zrozumienia dla inicjatywy, której istota opiera się na podstawowych przesłankach – konieczności promocji przedstawicieli sztuk pięknych, którzy swe prywatne lub zawodowe życie związali z Krakowem i dla których sztuka stała się wyborem, będącym jednym z najważniejszych elementów istnienia. Dziękuję również wszystkim osobom wspierającym nas w ciężkiej, organizacyjnej pracy - pracownikom naszego biura, kuratorom wystaw i przede wszystkim uczestniczącym w projekcie artystom, będącym głównymi bohaterami całego wydarzenia.

20 maj 2017

Joanna Warchoł
Prezes ZPAP OK